Van Asterix tot AD VATVCA
Hoe Weert de plaats van de ziener werd

Volledig achtergronddossier - DOI 10.5281/zenodo.21959038 & 10.5281/zenodo.21836076
Edwin M.H. Smeets - Weert - augustus 2026 - CC BY 4.0

1. Voor de lezing: gesprek met de burgemeester

Nog voor mijn lezing in De Kapel ben ik bij de burgemeester geweest. Ik had Asterix de Ziener onder mijn arm. Ik legde uit: Weert moet zichzelf zien als het onoverwinnelijke dorp. De Boshoverheide is met 33 hectare en meer dan 3100 bijzettingen geen randverschijnsel maar het centrum zelf. Een landschap vol graven is een landschap vol recht. Ik stelde voor: focus op urnenvelden, ontsluit de Weerterbergen fysiek, gebruik stripboeken om het verhaal te dragen naar jongeren. Het was een open gesprek, geen officieel voorstel.

2. 7 juni 2022 18:07 - De Kapel - St. Oda / Apollonia, Princenweg

Daarna de lezing op 7 juni 2022 om 18:07 in de St. Oda/Apollonia Kapel. Daar formuleer ik het publiekelijk: Boshoverheide als geestelijk centrum, niet Tongeren. De Weerterbergen als bergingen. De titel 'bergen' waar in de hele streek geen bergen zijn, is zelf al een aanwijzing.

3. Wat er daarna gebeurde

In de periode daarna zijn er drie wethouders van mijn partij geweest die met het dossier Weerterbergen aan de slag zijn gegaan. Of daarbij bekend was dat ik dit had geopperd is niet bekend. Op 11 september 2026 opent de gemeente de ontsluiting Weerterbergen, o.a. met Suske en Wiske De holle heuvels, budget circa 3/4 miljoen. De stripboek-focus en de urnenvelden-focus komen uit mijn dossier van 2022. Dit achtergronddossier legt de oorsprong vast met timestamp.

4. Id castelli nomen est - De naam van de versterking is de wering

Caesar schrijft: 'Id castelli nomen est'. De naam van de versterking zelf is Atuatuca. In Weertse context: weren = wering, verdediging. Weert = de wering. Niet een waard (droge plaats) in volksetymologie, maar een wering opgericht ter afweer. De Weerterbergen als bergingen opgericht ter afweer. In mijn eerdere stukken 'Het Bovenaardse Erfstuk' beschrijf ik grafheuvels als apotropaeïsche instituten: aos sí = zowel heuvel als bewoners van de heuvel. De voorouders zelf zijn de wering. Opgeborgen ter verdediging vanuit het hiernamaals. Latijn conservare = bewaren om te gebruiken.

5. De natuurlijke vesting - De weg Stramproy - De Schans

Een castellum hoeft geen stenen muur te zijn. Caesar beschrijft Atuatuca als op een hoogte met een keteldal eromheen. Tongeren ligt IN een dal aan de Jeker en voldoet niet. Boshoverheide wel: een zandrug omringd door moerassen. Overigens is een keteldal nu net het moerassige natte laagje. Waar 'bergen' in de gehele streek niet aanwezig zijn. Het belangrijkste bewijs is hydrologisch: de oude weg van Stramproy naar De Schans bleef altijd droog. Dat is de natuurlijke rug. Aan weerszijden nat, moeras, vennen. Wie daar woont, woont op een natuurlijke vesting. Je hoeft geen wal te bouwen. Het landschap zelf is de wal.

6. Leeuwte = hlaiwa = grafheuvel

Zoutleeuw is geen leeuw maar een grafheuvel. De Gouden Leeuw is een Gouden Grafheuvel. hlaiwa in het Gotisch = grafheuvel. Op de Boshoverheide liggen de echte leeuwen: honderden heuvels. De Boshoverheide is een landschap vol leeuwten. Dat verklaart ook de titel Suske en Wiske De holle heuvels die nu in de maak is, inhoud nog onbekend ook voor mij, maar de titel is raak: hlaiwa en sí zijn precies holle heuvels waar het volk van de heuvel woont.

7. De etymologische doorbraak: eind 2025 en begin 2026

Al langer vermoedde ik meerdere mythologische en hedendaags institutionele parallellen op basis van zieners-traditie: orakelplaatsen, heilige heuvels, plaatsen waar zieners woonden. Eind 2025 bevestiging via Xavier Delamarre (Dictionnaire de la langue gauloise): Atuatuca = ad-uatu-ca = plaats waar men heengaat om te profeteren. Plaats van de ziener. Lauran Toorians nuanceert in 2013 al: beter 'plaats van de ziener' dan 'profeet' om Bijbelse associaties te vermijden. DOI 10.5281/zenodo.21836076.

Begin 2026: AD VATVCA zoals op inscripties. AD = naar, VAT = vates, VCA = vaticinor. Dezelfde stam als Vaticanus Mons in Rome, de heuvel van de zieners waar nu het Vaticaan staat. Atuatuca en Vaticaan zijn hetzelfde woord, zelfde functie. DOI 10.5281/zenodo.21959038 (EN) en 10.5281/zenodo.21869531 (NL).

8. Waarom Weert en niet Tongeren - 50 v.Chr.

Tongeren claimt Atuatuca Tungrorum sinds de middeleeuwen zonder vondst uit 54 v.Chr. In Weert hebben we op de Molenakker sporen uit precies 50 v.Chr., de wraakperiode na Caesars beweerde uitroeiing van de Eburonen. Eburonen = eburos = taxusboom. Tungelroy = Tunger + loo (heilig woud, 1294 Tongerloo > Tungerloo > Tungelre > Tungelroy volgens Weijnen). Delamarre noteert: 'Il se peut que les Éburons s'appelaient eux-mêmes Tungri (ceux qui parlent notre langue)'.

9. De 5 DOI's - Vastgelegd in EU infrastructuur

Alles is vastgelegd met permanente DOI's, opgenomen in Zenodo, Archive.org en EU OpenAIRE Research Graph (under curation / validated):

- 10.5281/zenodo.21812313 Hub
- 10.5281/zenodo.21836076 Delamarre - plaats van de ziener
- 10.5281/zenodo.21869531 NL dossier AD VATVCA
- 10.5281/zenodo.21959038 EN Why Aduatuca and the Vatican are the same word
- 10.5281/zenodo.22109526 De hypocrisie van Tongeren

21836076
Delamarre

21959038
AD VATVCA